Ministarstvo zdravlja
Prof. dr Slavica Đukić-Dejanović, ministarka

Predmet: PREDLOG IZMENA I DOPUNA PRAVILNIKA O NAČINU I POSTUPKU OSTVARIVANJA PRAVA IZ OBAVEZNOG ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA ("Sl.glasnik RS" 10/2010, 18/2010, ispr.46/2010, 52/2010, ispr.-80/2010,60/2011-odluka US i 1/2013),

Pravilnikom o načinu i postupku ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Sl.glasnik RS" 10/2010, 18/2010, ispr.46/2010, 52/2010, ispr.-80/2010,60/2011-odluka US i 1/2013), u daljem tekstu Pravilnik, članom 66. stav 1. propisano je da je zdravstvena ustanova sa kojom je matična filijala zaključila ugovor, dužna da zakaže specijalističko-konsultativni i dijagnostički pregled za koji nije propisano utvrđivanje liste čekanja, najkasnije u roku do **30 dana** od dana javljanja osiguranog lica zdravstvenoj ustanovi sa lekarskim uputom, ukoliko pregled nije hitan i ako se ne može obaviti odmah po javljanju osiguranog lica na pregled.

U praksi se, međutim, obaveza zakazivanja pregleda u roku od 30 dana samo delimično poštuje od strane zdravstvenih ustanova i osiguranicima se specijalističko-konsultativni i dijagnostički pregledi često zakazuju i posle više od 30 dana. Razlozi za nemogućnost mnogih zdravstvenih ustanova da pruže pomenute preglede u roku od 30 dana su višestruki i zahtevaju dužu analizu koja nija predmet ove preporuke.

Ali još jedna obaveza zdravstvenih ustanova, koja se isto tako u praksi samo delimično poštuje, jeste i ona propisana članom 68. Pravilnika. Naime, u ovom članu Pravilnik propisuje da osiguranom licu koje ne može da bude primljeno na zakazani pregled u roku do 30 dana, zdravstvena ustanova **na lekarskom uputu upisuje i pečatom overava datum zakazanog pregleda ili mu izdaje pisanu potvrdu** (na obrascu PZ)**.** Ovo su inače obavezni prilozi uz zahtev za refundaciju koji se podnosi matičnoj filijali RFZO na obrazcu REF1, uz račun o plaćenoj zdravstvenoj usluzi i kopiju relevantne medicinske dokumentacije.

Iako su medicinske ustanove u obavezi, sličnoj onoj sa rokom od 30 dana, da radi ostvarivanja prava osiguranika na refundaciju troškova zdravstvenih usluga izdaju potvrdu na obrascu PZ ili da na lekarskom uputu upišu i pečatom overe datum zakazanog pregleda, pokazalo se da ustanove ovu obavezu aktivno i veoma efikasno izbegavaju, onemogućavajući ili barem otežavajući osiguranicima da ostvare svoja prava predviđena Pravilnikom. Nizak broj obavljenih refundacija za troškove zdravstvenih usluga tokom 3 godine primene Pravilnika, podržava ovakav zaključak.

Dalje, ako je namera Ministarstva iza donošenja navedenih odredbi Pravilnika u vezi sa refundacijom, a zaključilo bi se da jeste, bila i da izvrši uticaj u smislu poboljšanja efikasnosti rada zdravstvenih ustanova i efektivnog smanjenja vremena čekanja na specijalističko-konsultativne i dijagnostičke preglede, namera iza ovih odredbi Pravilnika nije se pretočila u praksu u potpunosti. Ovo prevashodno zbog toga jer su pred osiguranike, u delu procedura za ostvarivanje prava na refundaciju troškova stavljene često nepremostive administrativne prepreke. Iste se ogledaju u odbijanju ili odugovlačenju da se izda potvrda na obrascu PZ, kao i u praksi zdravstvenih ustanova da se prilikom zakazivanja pregleda datum ne overava pečatom, već se samo na poleđini uputa upisuje datum. I ovim postupkom zdravstvene ustanove praktično drže pod svojom kontrolom mogućnost osiguranika da se RFZO obrati zahtevom za refundaciju. Sve ovo je onemogućilo veće iskorišćenje odredbi pravilnika o

refundaciji, pored generalno loše informisanosti građana o mogućnostima i procedurama za refundiranje troškova zdravstvenih usluga.

U prilog ovome govori i podatak da se na Internet prezentaciji Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje, u delu „refundacija“, odnosno u delu objašnjenja postupka za ostvarivanje ovog prava, ne navodi mogućnost prilaganja lekarskog uputa sa pečatom overenim datumom umesto potvrde na obrascu PZ, a kako je inače predviđeno Pravilnikom.

Dodatno, ovde se ne pominje ni postupak ostvarenja prava na refundaciju troškova trudnicama, definisan u čl. 70 Pravilnika, a koji je normativno ipak značajno drugačije uređen u odnosu na ostale kategorije osiguranika, pre svega zbog kraćeg roka od 3 dana. Takođe, po odredbama čl. 70., trudnice nisu u obavezi da uz zahtev za refundaciju podnose i obrazac PZ ili uput sa pečatom overenim datumom. Međutim, iskustva iz prakse su ipak drugačija, jer se dešava da trudnicama prilikom podnošenja zahteva za refundaciju troškova u RFZO-u traže potvrdu PZ ili overeni uput, što je suprotno odredbama Pravilnika. Sve u svemu, informacija sa Internet prezentacije RFZO je nekompletna i ne ostvaruje u potpunosti svrhu informisanja različitih kategorija osiguranika o procedurama oko refundacije troškova zdravstvenih usluga..

Uzevši sve gore navedeno u obzir, smatramo da je pravo osiguranika na zdravstvenu uslugu u Pravilnikom propisanim rokovima, kao i pravo na refundaciju troškova zdravstvenih usluga, pravo koje u praksi nije dovoljno iskorišćeno i to usled pomenutih odredbi Pravilnika koje ostavljaju previše prostora za zaobilaženje. Ovakva zakonska, ali i praktična situacija ne postiže ni neophodno povećanje efikasnosti rada zdravstvenih ustanova, niti se omogućava da osiguranici na kraju i dobiju zdravstvenu uslugu u roku do 30 dana, odnosno 3 dana kad su u pitanju osiguranici – trudnice. Ovo naravno u slučajevima ako istu ne mogu da im pruže ustanove sa kojima RFZO ima zaključen ugovor.

Kako bi se prevazišle navedene administrativne prepreke i problemi koje efektivno sprečavaju, ili barem veoma otežavaju osiguranicima da ostvare pravo na zdravstveni pregled u roku, odnosno obave refundaciju troškova pregleda, predlažemo sledeće:

1. Adekvatne izmene čl. 68., stav 1. Pravilnika kojim bi se precizno definisao rok u kojem je zdravstvena ustanova obavezna da izda potvrdu na obrascu PZ, računajući od dana predaje zahteva za potvrdom. Smatramo da bi rok, ne duži od 3 dana, bio najadekvatniji, uzevši u obzir da se radi o zdravlju ljudi, ali i to da bi duži rok obesmislio čitavu proceduru koja se inače i pokreće zbog nemogućnosti pružanja zdravstvene usluge u roku od samo 30 dana.

2. Adekvatne izmene čl. 69., stav 4. Pravilnika, kojima bi jasno bila predviđena mogućnost da osiguranik, uz zahtev za refundaciju troškova na obrascu REF1, može da podnese i pisani zahtev zdravstvenoj ustanovi za izdavanjem potvrde iz člana 68. stav 1. ovog Pravilnika. Ovime bi se prevazišla administrativna prepreka koja stoji ispred osiguranika koji imaju osnova da predaju zahtev za refundaciju, ali usled odbijanja zdravstvene ustanove, u svom posedu nemaju potvrdu na obrascu PZ ili uput sa pečatom overenim datumom.

Navedene preporuke proistekle su iz praktičnog iskustva i informacija dobijanih od građana tokom pružanja besplatne pravne pomoći u okviru neprofitnog projekta „Ispravimo krive drine!“.

Podnosioci inicijative:

- UDRUŽENJE „NARODNI PARLAMENT“
- SRBIJA U POKRETU
- PRAVNI SKENER
- UDRUŽENJE RODITELJ
- PLAVI KRUG
- UDRUŽENJE ŽIVOT
- CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE U POLITICI ARGUMENT
- EDUKATIVNI CENTAR KRUŠEVAC
- NEXUS
- YUCOM
- RESURS CENTAR MAJDANPEK
- NACIONALNO INVALIDSKO UDRUŽENJE „ILCO“ SRBIJE
- NACIONALNO UDRUŽENJE RODITELJA DECE OBOLELE OD RAKA – NURDOR
- ORGANIZACIJA KREATIVNOG OKUPLJANJA – OKO
- CENTAR ZA SAMOSTALNI ŽIVOT OSI SRBIJE
- NACIONALNA ASOCIJACIJA PRAKTIČARA/KI OMLADINSKOG RADA – NAPOR
- UDRUŽENJE GRAĐANA "PIROT E PUBLIKA"
- BIRO ZA DRUŠTVENA ISTRAŽIVANJA
- UDRUŽENJE ZA REVIZIJU PRISTUPAČNOSTI
- ENTUZIJASTI KUČEVA
- NEZAVISNO UDRUŽENJE NOVINARA SRBIJE – NUNS
- ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA LESKOVAC
- REPUBLIČKO UDRUŽENJE SRBIJE ZA POMOĆ OSOBAMA SA AUTIZMOM
- FORUM ZA RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA KRAGUJEVAC
- SAVEZ IZVIĐAČA SRBIJE
- OTVORENI KLUB NIŠ
- ADVOKATSKA KANCELARIJA EMILA VUČIĆEVIĆ BEOGRAD
- CENTAR ZA RAZVOJ INKLUZIVNOG DRUŠTVA – CRID
- CENTAR ZA RAZVOJ NEFORMALNOG OBRAZOVANJA GRAĐANA
- EVROPSKA VOJVODINA
- UDRUŽENJE GRAĐANA ŽIVOT VRANJE
- GENERATOR
- UDRUŽENJE ZA POMOĆ I PODRŠKU OSOBAMA SA CISTIČNOM FIBROZOM SRBIJE – CF SRBIJA
- KROVNA ORGANIZACIJA MLADIH SRBIJE
- CENTAR ZA RAVNOMERNI REGIONALNI RAZVOJ - CENTRIR
- DIJALOG VALJEVO
- ŽENSKA INICIJATIVA PRIBOJ
- ROMSKI KULTURNI KLUB SMEDEREVSKA PALANKA
- SAVEZ PARAPLEGIČARA I KVADRIPLEGIČARA SRBIJE
- UDRUŽENJE GRAĐANA "EVO RUKA"
- CENTAR ZA MODERNU EDUKACIJU VALJEVO